Ч. 243 (11.211). Львів, неділя 30. жовтня 1927. [illegible] ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За ревізію мирових договорів.

Сензаційні заяви Льойда Джорджа.

Льойд Джордж, співтворець мирових договорів, заговорив знову за тему положення в Европі, яке він схарактеризував повним воєнних можливостей. Заговорив так різко, поставив справу так ясно, що його слова відбилися живим відгомоном в цілому світі, викликавши в одних нескриване обурення, в інших нові надії, а то й захоплення. Послухаймо й ми, як один з найбільших політиків світу думає про найближчу будучину нашої Европи.

Перед гол. редактором „Берлінер Тагеблят-у" **Теодором Вольфом,** що був недавно гостем у цього провідника англійських лібералів у його таки добрах в графстві Саррей, говорив Льойд Джордж в присутности радника нім. посольства гр. Бернсторфа богато на тему актуальної біжучої політики. Опісля, перейшовши на Німеччину, заявив без обиняків, що вона має повне **право змагати до ревізії мирових договорів,** бо їх творили люди, які мало або й зовсім не визнавалися в скомплікованих міжнаціональних проблемах середущої і східної Европи. Одначе — перестерігав Л. Джордж — до ревізії тих договорів можна **дійти тільки шляхом інтервенцій і заходів у Лізі Націй.** На запит Вольфа, що буде з Данціґом і коридором, які в нинішній ситуації є не до вдержання, бо вони перетинають на двоє живе тіло німецького народу, Льойд Джордж сказав отсі знамениті слова: „Якщо німці будуть продовжати свою політику терпеливого вижидання, то безперечно **знайдеться розвязка й цих справ".**

Після того Льойд Джордж висказав своє здивування, чому німці в дискусіях над справою ревізії мирових договорів не покликуються на письмо, підписане Клемансом, яке вручено делегатові Німеччини у Версайлю гр. Брокдорф-Ранцав дня 16. червня 1919 р. В тому письмі алянти, хоч відкинули домагання німців у справі зміни важких постанов мирового договору, все таки за почином Л. Джорджа й Вільсона вставили таке речення: „Договір створює одночасно потрібний орган, щоби всі інтернаціональні проблеми можна було вирішити мирно шляхом дискусій і порозуміння, а також знайти засоби, при помочі яких можна би час до часу **перевести управильнення стану з 1919 р. через принороволення нових фактів до нових обставин".** На думку Л. Джорджа цей уступ каже ясніже, як 19. параграф мирового договору, який торкається тільки деяких його постанов, тому німці повинні його використати в своїх дипльоматичних заходах.

Цікавий погляд має Л. Джордж також на більшовизм, який по його словам може ще держатися 10 чи навіть 20 літ. По його упадку **запанує на сході Европи диктатура під владою якоїсь одної сильної людини.** Тим диктатором не мусить бути конче реакціонер. Ним може бути навіть — Троцький, який нині, правда, дуже радикальний, але це зрозуміле, бо він тепер в різкій опозиції. З приходом до влади він може дуже змінитися. Европа — говорить він дальше — матиме зовсім іншу карту з тою хвилею, коли Росія не буде вже безсильна в закордонно-політичній ділянці й виступить знову на політичну арену. В тому самому моменті дуже сильно поправиться позиція Німеччини, бо вона матиме на свойому боці Росію, і то Росію скріплену, яка також богато стратила і також буде старатися дещо з того знову відвоювати.

Не минуло кілька днів від цієї розмови, яку Вольф опублікував негайно в свойому органі, як Л. Джордж виступив прилюдно з великою політичною промовою, що торкалася тих самих справ. Цей сензаційний виступ мав місце в Англійськім Т-ві Ліґи Націй, масові збори якого відбулися 24. ц. м. в присутности тисячної маси народу й численних політиків та дипльоматів. Мірилом зацікавлення тією промовою може бути обставина, що білети вступу за високою оплатою розкуплено вже три тижні перед зборами Ліґи.

Привитаний невмовкаючими оплесками авдиторії, Л. Джордж заявив, що треба собі передовсім відповісти на питання, чи Европа потребує нової ініціятиви до мирової політики. Положення в Европі — сказав промовець — є повне воєнних можливостей. В Англії звичайно замовчують ті можливости, які часописи континенту обговорюють зовсім явно. Коли хочеться англійський нарід захопити мировою політикою муситься мати відвагу як це роблено підчас війни, зясувати ті великі небезпеки згідно з правдою. „Я — казав він — хочу це завдання виконати".

Після того Льойд Джордж підчеркнув, що причини воєнних небезпек в Европі лежать **у кордонних конфліктах,** які виринули через те, що мирові договори сфабриковано в 1919 р. тоді, **коли побідники були огірчені довгою війною й не мали вистарчаючих та практичних інформацій про відносини в Европі.** Справу кордонів можна поладнати тільки мирним шляхом через Лігу Націй і то щойно по розброєнню европейських держав. Ревізії мирових договорів не виключає ані конституція Союзу Народів, ані текст мирових договорів. Навпаки — додаткове письмо Клеманса до версайльського договору виразно обіцює Німеччині можливість ревізії, а Ліґа Націй розминеться зі своїм завданням, якщо відкажеться видати безсторонній осуд у справах жалоб дотично мирових договорів. Дальше заявив Л. Джордж, що твердими є не так самі постанови договорів, як їх безоглядне принороволення, при якому не зважається зовсім на ті постанови, що їх додано в 1919 р. для охорони побіджених. **Охоронні постанови для національних меншостей ніде льояльно не виконуються.**

З черги Л. Джордж перейшов на Німеччину й остерігав перед продовжуванням окупації над Реном, кажучи, що та окупація мала бути знесена, як тільки буде видно, що німці чесно виконують свої зобовязання. Німеччина робить це вже кілька літ, але ніхто в таборі алянтів не здобувається на відвагу пригадати ці постанови. Навпаки: сильні іфранцуські партії домагалися від французького уряду продовження окупації аж по 1935 рік. Я не був прихильником окупаційного режіму, але я остерігав Европу, що вона наражується на великі небезпеки, якщо вона взагалі справу окупації бере під дискусію поза 1935 рік. Горе тоді Европі!

Алянти — говорив він дальше — зломили довіря супроти побіджених народів, коли накинули побідженим розброєння, але самі не зробили ще ні одного кроку до власного розброєння, яке приректи побідженим в якнайбільше врочистій формі. Чи можна говорити про мир в Европі, коли за кожного такого жовніра в Німеччині Франція сміє держати під зброєю двацять, а навіть мала Чехословаччина аж чотирьох жовнірів? Побиті народи мають разом 250.000 озброєних людей, підчас коли алянти лише на континенті мають **десять міліонів озброєних вояків.** Серед таких умовин Ліга Націй не може зреалізувати своїх постанов, бо вона не може видавати засудів, звернених проти важко озброєних держав!

Дійсно справедливі вирішення й постанови можна буде видавати по цілковитім розброєнню, бо дорбе озброєні народи довіряють краще своїй зброї, як розумним судам. Балкан, що в 1914 р. запалив усю Европу, є далі постійною воєнною небезпекою, а відсунена в кут, огірчена і спливаюча кровю Росія є темною тінню, що грізно здіймається над Европою. Я не забуваю про небезпеку, яка може вийти з принятя більшовицьких держав до европейського товариства, але ця небезпека є менша, як полишити їх далі на боці. В середній Европі — того не сміємо забувати — є економічно зростаючі краї, **що почуваються жертвами великого політичного безправства,** а в яких настрої пособляють в Росії думці про великі воєнні можливости. І в полудневій Европі є зародки багатьох конфліктів, бо тут поповнюється богато політичних нетактів. Анексія Вильна є дальшою проблемою, про яку Европа ще не одно почує.

Надійшла пора — кінчив Льойд Джордж — заснувати огневу сторожу, яка змогла би згасити всі можливости конфліктів світа!

Перспективи радянської закордонної політики.

З приводу відкликання Раковського.

Правдиві причини видалення Раковського. — Борги і їх сплата на тлі французької та більшовицької господарської дійсности.

Якже змінилися настрої за останніх кілька літ з тої пори, коли мер Ліону, п. Еріо, поїхав до Москви, поза „дротяні перегороди", уперше після війни навязати дипльоматичні зносини з Москвою! Тоді більшовики були в позиції красуні, в котрої всі забігали ласк. Тепер — якраз наоборот. Треба було аж довжезних нот і по просту недипльоматичної заяви: забирайтеся вон, добродію!, поки Раковський не „зрозумів" у чому річ. Він боронився перед уступленням як тільки міг. Але таки в решті-решт мусів вихати. І повалили його не так англійські закулісові інтриги, як може недавній бунт моряків в середземноморській фльоті, котрий взагалі є лискавицею на політичному небосклоні Франції. Якби не те все — з приводу підпису Раковського на відозві комінтерну і собака у Франції не гавкнулаб!...

Друга справа — це справа передвоєнних російських боргів у Франції. Налічують їх на округлу суму 17 міліярдів золотих франків. А містять вони в собі велику частину передвоєнних ощадностей цілого французького народу. Купуючи російські „titres" передвоєнний француз вбивав за одним махом дві мухи. І підтримував матеріяльно свого майбутнього союзника в протинімецькій війні, і льокував капітал в „залізних" паперах. Справді, кредит Росії був перед війною у Франції необмежений. Ніщо, здавалося, не було в силі його захитати. Одними тільки процентами платила передвоєнна Росія Франції річно суму 400 міліонів золотих франків. Але прийшла революція, після неї більшовизм, котрий як один з перших декретів, видав відомий декрет про скасування всіх передвоєнних царських боргів. Ленінові здавалося тоді, що світова соціяльна революція ось-ось прийде, отже хто хотів рахуватися з мерзенними французькими капіталістами?

Тимчасом минув один рік, і другий, і світова революція не приходила, а тут треба було після криваво-романтичної епохи воєнного комунізму круто повернути на шлях непу, і неонепу. На всі боки проголошено оферти до тзв. економічної співпраці з капіталістичним світом, подано заяви в невідкиданні кредитів, якщо хто схоче їх більшовикам дати, вироблено широкий плян концесій закордонним капіталістам та інше. Зачалися відомі „перегони" зах.-европейських держав, в яких кожен хотів бути перший, і кожен боявся, аби його не випередив сусід та не вихопив зпід носа смачного російського куска.

Розуміється, не забракло між охочими і Франції. **Тим паче, що** зручний дипльомат старої російської школи, тов. Чічерін, **вже тоді** кинув французам примана у виді надії: якнебудь обмінити постанову про скасування боргів та повернути французьким рентієрам — **коли не** все, то бодай частину з того, що на папері посідали. Зачалися відомі переговори, які так і **тривають до сьогоднішнього дня.** Нічого, розуміється, з них не вийшло. Теза більшевицька була і є проста. В принципі вони не відказуються звернути Франції **частину** давніх боргів, **але під умовою, що Франція дасть тепер Москві нові кредити.** Ще на передодні відкликання Раковського, більшовиками передано Франції офіціяльне предложення, в якому вони погоджуються на протязі найближчих 61 літ платити Франції на повну сплату передвоєнного російського боргу річно по 60 міліонів франків золотом (себто замісць довжних 13 тільки 3 міліарди 660 міліонів зол. франків), **але під умо-**

вою, що Франція дасть СРСР кредит на 120 міл. долярів платних по 20 міліонів долярів на протязі найблизших 6 літ. Практично — таке предложення значить, що більшовики будиб схильні сплатити французам їх передвоєнні французькі кредити таки... французькими грішми. І нехай ніхто не гадає, що таке предложення повинно бути схарактеризоване як звичайна собі безличність! Ні! Історія фінансування південно-американських республик англійським капіталом доказує, що не раз і не два льондонським капіталістам приходилося для ратування попередньо вложеного капіталу давати ріжним Аргентинам, Перу, Болівіям і проч. нові кредити. Одно банкроцтво цих республик і друге — їх кредитові не шкодило. Навпаки — нераз було зручним маневром, аби добути нові капітали. Без сумнів — більшовикам цілком не був би пошкодив в очах париського капіталу факт, що вони в приступі романтизму в жовтні 1917 року скасували всі передвоєнні російські борги, через що в зах.-европейському розумінні фактично стали банкротами.

От тут то ми торкаємося справи, котрої, здається, цілком не заввачали більшовики. Правда, 17 міліярдів фр. передвоєнних боргів російських істнує. Та, так мовити, зміст тієї суми давно вже перемінився. **І сьогодні ця сума в руках її дійсних посідачів не є вже тією, якою вона була в руках давніх посідачів.** Взагалі, грошевого капіталу (Geld-Kapital, бо є ще тзв. Sach-Kapital), не можна уявити собі у виді якоїсь постійної, тривалої величини на подобу піраміди Хеопса. Інакше капітал ніколи не пропадав би і акумулюючись на протязі століть повинен би зрости до астрономічної величини. Але капітал є на ділі цим талантом з Євангелія, котрий треба відняти в того, хто не вміє його подвоїти і потроїти. Закопаний в землю — капітал „вітріє“, помалу перемінює свою внутрішню вартість і корчиться. Між вибухом світової війни і теперішньою диною пройшло багато важливих літ. Давні власники давно пустили в курс свої російські цінні папері. Пустили — зі стратою, з якою погодилися. Нівелююча филя інфляції не оминула і їх. Період дефляції зафіксував тільки частину їхньої попередньої вартости. Між тим життя видвигнуло на поверхню нові цінности. Давні трохи пірнули на дно і загальний оборот забсорбував їх. Словом, тепер давний французький капітал, увязнений в російських кредитах, вже ні персонально ні обективно не грає тієї ролі, яку грав перше. Банкроцтва не було, бо до нього не допустив уряд. Відсотки від цінних російських паперів і їх амортизацію покриває зі своїх середників, себто зі загальних податкових впливів, державний скарб. Правда, ніхто не відкине заплати, якщо довжник нагло схоче її дати. Отже і уряд балакає з більшовиками, надіючись зробити своїм громадянам, заінтересованим в російських кредитах, бодай сякий-такий сюрприз. Та ці балачки не проходять під всесильним тиском публичної опінії. Вдасться добитися якогось успіху — добре, ні, так ні. Ніхто не бере собі до серця „трагічних“ перспектив, котрими більшовики і їх сподвижники лякають французів на випадок зірвання дипльоматичних зносин зі СРСР. І тут ми доходимо до останньої причини, яка виясцює нам становище Франції у конфлікті, тоб-то до напрямних господарської політики більшовизму.

Як відомо, спирається вона на принципі кооперації зі закордонним капіталом, але при задержанні головних підстав комуністичного устрою в нутрі. Діється це, між іншим, шляхом монополії закордонної торговлі. Більшовики не раз і не два святошно заявляли, що від тієї монополії вони не відступлять. І справді так є. Бо, колиб вони схотіли зробити виїмок для закордонних підприємців та дозволили їм свобідно торгувати з громадянами чи російськими фірмами, то автоматично вони мусілиб дозволити на свобідну торговлю і всьому населенню у нутрі держави, або — по просту: поставити хрест над цілим комунізмом. А це значилоб добровільно зліквідувати самих себе. Чи більшовики можуть це зробити? Ясна річ, що ні. Тому монополія закордонної торговлі є одною з крицевих, незмінимих підстав більшовицького режіму.

Д-р Павло Лисяк.

Перед Загальними Зборами „Рідної Школи“.

(Стаття надіслана.)

Від кількох літ „Рідна Школа“ під тягарем змінених по війні політичних, культурних і суспільних обставин не може сповнювати тої високої культурної місії, до якої покликана силою постанов свого статута і національними потребами шкільництва. Повоєнні обставини витворили своєрідну хоробливу психозу у численних наших громадян, психозу, яка виключає ясну, справедливу оцінку та безсторонну критику. Наслідком того витворюється шкідливий хаос понять, завдань і ділань. Серед таких обставин усувається з ока те найважніше завдання, яке червоною ниткою повинно звязувати і урухомлювати всю діяльність товариства.

Нині хвилеві настрої,, партійні мотиви або малозначні, але шумно реклямовані потреби хвилі, або й мотиви чисто особистої і подекуди матеріяльної натури заганяють саму установу в сліпу вулицю, ослаблюючи її у нутрі та на зовні і викривлюючи її завдання.

З уваги на те, не треба дивуватися, що управа товариства, вибрана на загальному зїзді і зложена, здавалося би, з самих надійних одиниць, показується скоро чомусь непрацездатною. А цей або той член управи, зражений внутрішньою боротьбою в самій управі з приводу річей, які з **цілями** товариства часто не мають нічого спільного, зголошує свій виступ з управи, робить це накінець і сам голова, а товариство опинюється без проводу і без відповідного числа працездатних членів управи.

Причиною таких явищ є безсумніву в значній мірі і сама орґанізація товариства, що має в дійсности не одну, але дві управи. Головна Управа, вибирана на щорічних загальних зборах у своєму повному складі (18 членів з місцевих і замісцевих людей) — це так сказатиб, **парлямент**, „Рідної Школи“, а виділена з неї Президія Головної Управи зложена з голови і 6 членів це виконавчий орган, скажемо, уряд „Рідної Школи“. Цей уряд повинен бути в найбільшій мірі рухливим, ініціятивним і працездатним. Одначе при такому устроєві і до того серед нинішніх важких і складних обставинах це неможливе. Бо дуже часто буває таке, що постанови виконавчого органу товариства, тобто Президії, касує **парлямент** товариства, тобто його Головна Управа, яка не урядує перманентно, а збирається на засідання в міру потреби. Ось тут то й беруть від кількох літ початок усі непорозуміння і дивні нераз непослідовности в діяльности товариства. Для необізнаних і посторонніх громадян вони зовсім незрозумілі. Крім того підкопують вони не тільки **моральний** престіж товариства, але й його **матеріяльну** основу, яка опирається тільки на довірю і жертвенности народу. В наслідок внутрішньої боротьби, що останніми часами прибрала вже явну, чисто партійну закраску, „Рідна Школа“ поносить величезні матеріяльні втрати. На засіданнях Головної Управи часто „нема часу“ на розумне спокійне обговорювання справ моральної й матеріяльної санації, бо звичайно блукають там у нетрах дрібних льокальних непорозумінь або особистих інтересів.

При такому стані річей не тільки **розбудова** товариства в ніякому напрямі неможлива, але неможливе навіть підібрання витрівалих людей до виконування найконечніших праць, щоби „машина не стала“. Тому не диво, що протягом минулих 10 місяців 3 рази змінявся провід товариства, себто його голова та склад президії, а далі не диво, що богатьох справ не можна було виконати. Зовсім не беремо тут під увагу деяких резолюцій останнього Загального Зїзду, виконання яких вимагало поважних коштів і довгого часу. Говоримо лише про пекучі актуальні справи. Бож творення

Р. Д.

Адвокатура, Нація і права української мови.

(Продовження).

Незважаючи на те, що українська палестра відкликалася до нації і заявила готовість боротися за права вищого ступіня, за права мови, в яких заінтересований цілий колектив, нація не відповіла на це як слід, громадно і організовано, а навпаки: в багатьох випадках просто відрікається свого адвоката. Не лише на Волині й інших землях за сокальським кордоном але також у Галичині знані факти, як селянин просить українського адвоката, щоби написав до Суду і говорив там по польськи: „Бо тепер таке право, а як будете писати і говорити по нашому, то може і права не дадуть“. Можна би це простити темному селянинові, але на жаль, трапляється це деколи навіть серед передової національної інтеліґенції. З точки погляду особистої і національної самопошани, це не дається оправдати і є звичайним скандалом. Та ще більшим скандалом є те, як адвокат українець вносить письма і говорить в суді по українськи, а сторона складає присягу, зізнає і підписується на акті в польській мові. Це теж трапляється. Правда адвокат українець міг би оминути такої прикрости і такої пощочини, якби не забув перед виступом в суді чи уряді поучити свого клієнта. Це повинно статися, як має до діла з несвідомою людиною. Але знаємо випадки, що таке трапляється і з клієнтами, від яких адвокат повинен би надіятися підтримки в боротьбі за права мови. Це якесь незрозуміле рабство членів нації, для якого сьогодні в нас не може бути ніякого оправдання, а не може його бути тим більше після підйому державницьких змагань нації в часі великої революції, в часі українізації над Дніпром та після признання права національним меншостям в цілій Европі.

Можна би оправдати неодного клієнта українця його непевністю у виступі перед судом чи урядом, як мова йде про власні справи, які рішають про цілу його екзистенцію. Алеж нащо тоді свій адвокат, людина з рутиною і з питомою тому станові відвагою? Зовсім зрозуміле з психольоґічної точки погляду як одиниці так і колективу пошукування допомоги у інших супроти власної слабости і непевности, зневіри та сумніву щодо удержання свого права. Такої помочі повинен український громадянин шукати у свого адвоката. Тай адвокатура тоді буде почувати себе богато інакше і краще. Багато краще буде почувати себе у своїх виступах адвокат-українець маючи свідомість, що він сповнює волю клієнта і береже його національного достоїнства. А так, як дотепер воно діється — відношення якесь ненормальне. Українець адвокат мусить не лише звертати увагу клієнта українця на те, щоби шанував свої національні права, що повинно бути самозрозуміле, але ще може бути кожної хвилі наражений на те, що його власний клієнт відречеться його не лише як українця, вживаючи наперекір свому адвокатови чужої мови перед судом і урядом, але й взагалі як адвоката і піде з опортунізму, щоби приподобатися пануючим і в цей спосіб забезпечити собі нібито своє право до адвоката чужонаціонального. Усе це деморалізує слабші одиниці зпожіж українських адвокатів і не можна дивуватися, що врешті — з одної сторони здезавуований як член нації, а з другої відсунений як адвокат, пригнічений тягарем боротьби за існування, неодин адвокат українець стає дезертиром з рядів борців за національне право т. є. право мови і починає у своїх виступах чи то як заступник клієнта українця, чи навіть деколи у особистих справах, вживає польської мови. Адвокатура може, і повинна кидати гасла для боротьби за здійснення національних прав; вона задля цього має усі дані, що випливають як із суспільної позиції, так і з освіти та фахового знання. Але адвокатура не може бути генералом без війська тим більше, що відношення її до клієнта є відношенням не примусовим а добровільним, збудованим на підставі взаїмного довіря і приватно-правної умови, мандату і повновласти. Годі українському адвокатові боротися з власним клієнтом проти його волі за його національну честь.

Як важна ця справа, вийде це ще із дальших моментів. Згадані закони про мову з 1924 р. є неактуальні і дивовижні. На підставі тих законів не можна подати клієнтові українцеві якоїсь загальної, можливо стислої інформації про те, що дозволено а що ні, що певне а що непевне. Приміром у тих законах ніяким словом на означено, як належить розуміти поняття нації, кого мається вважати за члена даної національної меншости? Чи людину, що говорить даною мовою, чи таку, що визнає якусь релігію, (в Східній Галичині питають по судах з правила: русин чи поляк?, розуміючи під тим релігійну конфесію, а заразом і національність), чи врешті має закон на увазі поняття нації, як поняття расове, територіяльне, історичне і т. д., або може поняття чисто культурне? В такому випадку — згідно із сучасною наукою про націю — усі так звані атомістичні ціхи, отже і релігія і мова і т. д. не рішали би про національність, а лише субєктивне почуття даної одиниці і її воля.

(Продовження буде)

окремих секцій чи департаментів, з директорами й персоналом, або хочби платної Дирекції з Надзірною Радою — було не під силу товариству. Зновже резолюція про реформу (переустрій) шкільництва протягом кількох місяців, подиктована доброю волею проектодавця, не могла здійснитися з річевих причин. Таких важких і відповідальних завдань ще ніколи ніхто не виконав у кількох місяцях. Навіть для держави таке завдання до виконання в короткому часі непосильне, хоч держава розпоряджає великим, фаховим і добре оплаченим апаратом.

Польща, що працює від 10 літ над переустроєм свого шкільництва, не вийшла ще поза межі **проектів** реформ. А реформи в Австрії, в Німеччині і Радянському Союзі щойно випробовується й безнастанно їх змінюється та доповнюється не без помітної шкоди для науки. Знаємо, що в „Рідній Школі“ працює заедно комісія для переустрою шкільництва, зложена з людей найліпшої волі й надіємося, що її праці будуть зріло продумані та свобідні від численних таких хиб і недостач, які находимо в шкільних реформах інших, навіть державних народів.

Від відпоручників найблищого Загального Зізду „Рідної Школи“ залежить дальша доля товариства. Якщо вони будуть руководитися його справжніми моральними й матеріяльними потребами, то й виберуть працездатну Головну Управу, яка не повинна складатися з відпоручників цих або тих політичних угруповань, або суспільних станів чи верств, а тільки з людей, що у **шкільних справах знаменито визнаються**, людей праці і доброї волі, бо „Рідна Школа“ хіба найменше надається на те, щоби бути ареною політичних змагань і особистих та партійних порахунків.

Останніми часами помітне, на жаль, у деяких політичних групах нестримне бажання, захопити монопольно у свої руки й ті матеріяльні надбання, які мають наші культурні товариства завдяки довголітній безінтересовній жертвенности та високо-ідейній праці цілих поколінь. Ми вже були свідками таких змагань на минулорічному Зізді „Рідної Школи“. Утомлені й зражені небувалими подіями на тих зборах, численні делегати опускали передчасно збори, а вислідом такої дезерції був не дуже вдатний вибір управи товариства, а потім стаґнація в його діяльности. Тому то кожний делегат, що піднявся участи у Зізді, мусить на ньому витрівати до кінця, хочби „й кулаком в груди дістав“, якто один минувшого року жалувався. Для великої та відповідальної справи не жаль і таке пережити.

Треба витримати, треба сконсолідуватися, бо не вільно нам з легкої руки й з легким серцем збуватись тих моральних і матеріяльних здобутків, які мають послужити для розумної й корисної розбудови товариства в імя добра загалу.

О. М.

За поширення книжки.

Про виставу нових книжок і журналів.

Добрий проєкт придумала філія „Просвіти“ в Станиславові, щоби виставляти з нагоди свята книжки всі нові українські видання. Вистава зацікавить ширшу громаду, а при тому принесе користь і відвідуючим і виставляючим. Давніше було так, що кожний, пересічний навіть українець, хоч не жив у Львові, легко слідкував за нашими книжковими новинами. Рецензія в „Л.-Н. Вістнику“, згадка у щоденній пресі про нові книжки — вистарчали, щоби кожний орієнтувався в літературних новинах. А тепер бібліографам-спеціялістам тяжко звідатися про всі новини книжкового торгу. Центр видавничого руху перенісся у Київ і Харків. Крім Львова ще й виросли видавництва по більших містах Галичини, як Коломия, Станиславів, Тернопіль. Чимало видає й Закарпаття: Ужгород, а побіч нього Мукачів, Тячів, Пряшів. (І Керестур в СХС. видав кілька книжок). Еміграційні центри: Прага, Подєбради, Берлін, Віденъ, Липськ, Париж — також рухаються. (Дуже тяжко дістати якусь книжку з Подєбрадів!). Прага й Берлін перед ведуть між емігр. видавництвами.

У Львові ніде нема українських видань чеського державного видавництва у Празі (*Praha II., ul. Ostrovni 15*) — як ось читанки В. Бирчака, граматики І. Панькевича й інш. Нема навіть ужгородських видань „Просвіти“ (Ужгород, вул. Раковція 20): Науковий Збірник, Забави з нотами для шкіл, Закарпатське письменство; Ужг. Педагогічного Товариства (Ужгород, будинок гімназії). І там видали цікаві для кожного книжки: Географія Закарпаття А. Маркуша і М. Шпіцера, Нова Европа А. М. і М. Дворяна, Далеким світом (тих самих), Латинська граматика А. Дідика, Природа М. Творидла (в трьох частях), Природописні начерки Кріблія в перекладі М. Велигорського. Там видають і підручники для торговельних шкіл, яких треба і в Галичині: І. Цьокан: Торговельна кореспонденція, Велигорський М.: Торговельне книговодство, товарознавство й богато інших книжок. Робітнича Академія (Ужгород, вул. Рашіна 10) видала 3 читанки М. Підгірянки: Ластівочка, А. Животка: Порадник для читалень. Діточий часопис „Пчілка“ видає книжки для дітей: Альбом Закарпаття, Поезії В. Ґренджі-Донського, Черкасенка С. (Пчілка, дім Просвіти, Ужгород); Наш рідний край в Тячеві (А. Маркуш) і Пластун (в Ужгороді, гімназія, проф. Л. Бачинський) — цікаві пластові книжочки, прим. переклади з Сетона. Журнал української молодого покоління „Наша Земля“ (Ужгород, вул. Спішська 1) збирає чимраз більше читачів.

Бібліотека Н. Т. ім. Шевченка має богато журналів і книжок з Київа, переважно спеціяльних: ботанічних, кліматичних, музичних, мистецьких, лікарських, хліборобських і т. д. і т. д. З педагогії, котра у нас в Галичині така дуже бідна, там появилося багато перекладів і оригінальних праць, прим. Українська література в школі, Географічна читанка, Істор. читанка, Хрестоматія нової педагогії та інші. Велике богацтво й ріжнородність видань! Лиш самі научні твори заповнилиб одну виставу. І Америка також видає українські книжки. А часописів там скільки!

Тож видно з того, що маємо велике богацтво. Та ми самі його не знаємо. Не знаємося взаїмно — і це дуже сумно. Ждемо, щоби нас хтось познакомив... А вже preцінь пора зробити це самим!

Як я вже споминав у своїм рефераті в книжці: „Шкільні бібліотеки“ (видання „Світа Дитини“) — то книжку треба показати ширшій громаді. Хочби й найкраща книжка буде лежати на складі, як її громадянство не знає. Отвирати нам нові книгарні, хочби вони з початку й слабо розвивалися.

Звідки вистановий комітет візьме книжок прим. із Закарпаття? На це він грошей не має, щоби купити. А книжки мусять бути, бо їх громада хоче бачити. В Ужгороді на такій виставі, уладженій спільно, дуже зацікавили публику видання львівські та празькі. Порадити можна так: обмінятися книжками. Львівська „Просвіта“ з ужгородською „Просвітою“, з Педагогічним Товариством, з Пчілкою, з Робітничою Академією. Очевидно: обмін повним вибором своїх видань, кожного по кілька примірників. Тепер лежать одні книжки в Ужгороді, другі у Львові, інші в Київі і т. д., одні другим чужі. Через виміну запевнений їх лекший збут.

Дуже пожадано показати на виставі наші часописи й журнали. Закарпаття не знає наших кооперативних та господарських журналів. Посилати треба у видавництва, редакції та в книгарні. (Книгарня „Уніо“ Ужгород, пл. Корятовича 12; Наша Книгарня, Хуст, будинок „Корона“; Книгарня Я. Белза, Хуст, М. Мисик в Рахові). Кількома комплєтами нових книжок можна обділити всі вистави по більших містах. Якби знайшлася на таку ціль більша саля у Львові, можна би зробити у нас тріваду, постійну виставу книжок і доповняти її все новими виданнями. Тоді і з найдальших закутків люди при нагоді побуту у Львові відвідувалиб її. Хто побачить книжку, той скорше її купить від того, що лиш про неї чув принагідно. З книжками слід виставляти образи і картки. Не забувати очевидно і про рекляму.

Стараймося використати місяць книжки якнайдоцільніше.

Б. Заклинський.

Свято української пісні.

ЗАКЛИК.

До рікрічних національних свят прибуває нове свято. Вимково цього року, але й уповні заслужено. Це свято-ювилей найбільшого духового скарбу, найкращого товариша українського народу, а саме його *Пісні*. І саме у цьому році, бо в соті роковини появи поважнішої збірки українських народніх пісень, виданої Михайлом О. Максимовичем 1827 р.

Українська народня пісня, що в неї нарід вложив найкращі почування свойого серця, ясні й сумні хвилі свойого родинного й громадського життя, у якій відбилась його історія, страждання і сміливі могутні злиги, від 1827 року йде гордим тріюмфальним походом по усій культурній Европі.

На українських землях відродила українську літературу, розбудила національну свідомість, вітхненням і запалом натхнула до праці цілі покоління робітників-борців за національні, соціяльні і культурні права Нації, ще не так давно вела до бою борців за волю, за честь рідного народу — вона сповнить своє високе післанництво і в будучому.

Українська пісня зворушувала душі несвідомих і перевертнів, що під її чарівним впливом вертали до свойого народу. Вона присмиряла і присмирює ворогів великою силою своєї незвичайної краси, щирих ніжних почувань, високої моральної вартости і пребагатої мельодійности. Велике її значіння у визвольних змаганнях і у будові культури української Нації!

А серед культурних чужинців зєднує собі й народови славу, будить щирий подив і тверде переконання про світлу будучність того народу, що її творив і плекав.

Тому то це свято має і мусить мати всенародній національний характер, воно мусить відповісти високому почуттю національної гідности. На Великій Україні свято вже почалося. Тепер на черзі інші українські землі.

Комітет Свята Пісні у Львові приготовляє відповідні видання і концерти при участи хорів Бояна, Бандуриста і Сурми та взиває усе українське громадянство уладити в містах, місточках і селах свято української пісні, яке певно скріпить нашу національну гордість і стане джерелом національної обнови, культурного і морального здвигу.

•

РІШЕННЯ Й ПОУЧЕННЯ:

1) На Свято Пісні визначується час *від 6. листопада до 3. грудня ц. р.* в огляду на те, що з днем 8. грудня починається свято „Просвіти“;

2) Свято Пісні має мати *всенародній характер* і тому належить *обійти* його не тільки по містах і місточках, але й по селах;

3) *В програму Свята* входять: а) реферат(и) про вагу й красу української народньої пісні; б) концертова частина, як живі ілюстрації тексту і мельодій що найкращих народніх пісень;

4) Належить подбати, щоб *участь* у святі була *якнайчисленніша*, звернути перш усього увагу на *молодь* взагалі, а на шкільну особливо;

5) За інформаціями в справі рефератів і вибору концертових пісень звертатися до Комітету Свята Пісні, Львів, Ринок ч. 10. „Просвіта“.

Виказ відповідних видань містить „Народня Просвіта“ і має в себе Книгарня Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10.

ЗА КОМІТЕТ СВЯТА ПІСНІ:

Д-р Іван Брик *Д-р Ф. Колесса*
Д-р В. Щурат

Відгуки дня.

Згідно з французьким сумлінням...

(Передостанній акт несн: „Жиди й Україна).

Процес Шварцбарта скінчився. Скінчився так, як усі сподівалися, хто брав під увагу Францію, жидів і гроші. Сенсацією тільки було те, чому він так швидко скінчився.

Сенсацією було, — а загадкою остане.

Вислід процесу вдоволив усіх: жидів, суддів і українців.

Жиди вдоволені, що вдалося їм вирвати зпід гільотини одного зі своїх світил.

Судді радіють, що неодна жура вступиться їм з голови.

Українці тішаться, що нарешті кинено тріваллий місток згоди між ними і жидами.

Франція теж може радіти. Зайвий раз доказала українцям, яка вона справедлива в відношенні до слабших політично і фінансово. Зайвий раз — кажу, — бо про її прихильність до нас знали ми вже давніше. Ще тоді, як з армією Галлера прийшли в Галичину французькі старшини, а передтим і потім ішли гармати, однострої, стріливо та харчі.

Французький суд, відомий зі своєї справедливости ще від часів паризької комуни, сказав своє історичне слово: „Шварцбарт невинний!"

Невинний тому, що стріляючи на крок не міг не поцілити, а поціливши шістьма кулями не міг не вбити.

Невинний тому, що вбиваючи стріляв під впливом сильного хвилевого подразнення, яке тривало не більше як сім років.

Невинний врешті тому, що жид рідко є комусь щось винний, а звичайно винні йому другі.

Зате показався винним Петлюра.

Винен тому, що йшов критичного дня вулицею.

Винен тому, що не витримав шість куль у своїм тілі і помер.

Винен тому, що в Франції переважно винен той, який дає себе вбити.

Але французький суд є не тільки справедливий. Він і милосердний і щедрий.

Вдові по бл. п. Петлюрі признали відшкодування.

Не зложив — мовляв — чоловік за життя грошей, нехай вдова не бідує.

Признали їй один франк.

Правда, за польського золотого дають три франки, але не в тім сук.

Важне тут скільки той франк коштував жидів!

Питався я ріжних фінансистів про те, але ніодин не дав мені вдоволяючої відповіди.

Вкінці знайшов я одного, який після солідних обчислень сказав мені таке:

— Це буде така сума, яку далоб тридцять Юдових срібняків, покладених тоді в християнський банк на складаний процент.

Галактіон Чіпка.

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕННЯ В РУМУНІЇ.

Букарешт, 28. жовтня 1927.

В рум. парламенті прем. мін. Братіяну заявив, що наслідком акції, яка звертається проти короля і публ. порядку, власти постановили виступити проти винуватців. Згідно з рішенням короля й основними принципами рум. монарх.-конст. устрою устійнений легально порядок не може бути змінений в звязи з обставинами, які не торкаються держави або в користь особистих інтересів і забаганок, які для життя держави не мають значіння. Йде тут про слова пок. короля, про принципи, які не позволяють на те, щоби доля корони була неустійнена. Ці, що вірно служили королеві, також і після його смерти пошанують його волю. Та бесідник передовсім кермується почуттям обовязку і конечністю вдержання порядку в державі і свідомістю, що Румунія не має і не хоче мати виборного начальника держави. Хто шляхом плебісциту і парт. комбінацій або якнебудь інакше старається повалити це, що легальне й оконечно устійнене і є поза рамками дискусії, той зачинає акцію проти безпеки держави. Але така акція розібється об рішуче становище законної власти. Треба памятати про це добре в краю і за кордоном. Провідники опозиції в парляменті закидали урядові, що надає занадто великого значіння події, яка на це не заслугує і сказали, що не хочуть звертатися до нелегальних засобів. Одначе інші засоби не істнують, тимсамим можна ствердити, що останній виступ б. кн. Карла лишився без відгомону рум. громадської думки, яка й далі слідкує лише з цікавости перебіг подій. Слідство в справі Маноілеску — закінчив Братіяну — ведеться далі, а покінчиться на днях.

Білгород, 28. жовтня 1927.

„Політика" подає, що всі вісти про акцію бувш. кн. Карла то лише маневр Братіяну, який так тим легше хоче зломити своїх політ. противників. Братіяну хоче передовсім видалити з Румунії офіцерів кор. армії, вірних Карлові. Арештування Маноілеску було першим кроком такої політики. В політ. колах кажуть про напруження між прем. Братіяну і матірю короля Михайла Оленою. Братіяну хоче усунути Олену з краю, щоби успішне заопікуватися малолітнім королем.

Париж, 28. жовтня 1927.

Тут. видання „Шікаго Трібюн" подає з Букарешту, що видано приказ про мобілізацію семигородського корпусу з 1. листопада, колиб нар. сел. партія хотіла відбути конгрес в Альба Юлія.

Прага, 28. жовтня 1927.

„Пр. Тглт." пише, що виступ кн. Карла спричинений бажанням рум. населення, яке заявляється за його поворотом на престіл. Братіяну безсильний перед регенц. радою, якої член, през. найв. трибуналу, Буздиган не хотів підписати розпорядку. Буздиган, так як і регент кн. Микола і патріярх Мирон піддержують нар. сел. партію. Премієр — пише Пр. Т. — готов проголосити стан облоги і диктатуру, а навіть не здержиться перед евент. самостійним порішенням династичного питання. З Парижа подають, що в віллі кн. Карла викрадено переписку.

СКЛИКАННЯ СЕНАТУ.

Варшава, 28. жовтня 1927.

Маршалок Тромпчинський скликав перше засідання сенату на 4. листопада на бюдж. сесію. На першім засіданні віцепрем. Бартель або мін. Чехович виголосить експозе більше господарське ніж політичне.

ДИМІСІЯ МІН. ДОБРУЦЬКОГО.

Варшава, 28. жовтня 1927.

В політ. колах кажуть, що димісія мін. освіти Добруцького майже певна. Його наслідником буде один із професорів львівської політехніки.

БОРОТЬБА З ОПОЗИЦІЄЮ В СРСР.

Москва, 28. жовтня 1927.

Повідомляють, що амбасадор СРСР. у Римі Каменев покинув опозицію і станув на боці Сталіна. Кажуть, що власти хочуть видалити з армії всіх офіцерів, підозрілих, що сприяють опозиції.

БЛЬОК НАЦ. МЕНШОСТЕЙ?

Варшава, 28. жовтня 1927.

„Момент" подає, що у Варшаві відбуваються наради нац. меншостей в справі створення бльоку нац. меншостей у звязи з недалекими виборами. Бльок цей — пише „Момент" буде сильніший, бо обійме Сх. і Зах. Галичину. З інших кол заявляють, що справа заключення бльоку є неактуальною. Справа ця виясниться щойно після оголошення речинця нових виборів.

ГРОШІ.

Американський доляр 8·87—8·88, канадійський доляр 8·86. — Банк Польський платив за доляра в готівці 8·85, за Ню Иорк 8·8¼, Ціріх 171·47, Париж 34·94, Амстердам 357·85, Стокгольм 239·10, Осльо 23·70, Данціґ 172·90, Відень 125·52, Берлін 212·03, Льондон 43·30, Прага 26.35.

ЗБІЖЕ.

Пшениця двірська 46·00—47·00, пшениця селянська 44·52—45·25, жито 37·25—38·25, ячмінь броварний 40·00—41·00, ячмінь на мливо 35·00—36·00, ячмінь пастівний 33·25—34·25, овес галицький 34·50—35·50, кукуруза румунська 30·50—31·00, бараболі 6·50—7·15.

НОВИНКИ.

— **Один франк до українського музею.** Телеграма з Парижа про вислід процесу Шварцбарта має нині таке юридичне доповнення: „Суд признав формально вдові по бл. п. Петлюрі відшкодування у висоті 1 франка (згідно із прип. процедури)". Нема сумніву, що родина Петлюри у болі і обуренні, вважаючи цей додаток глумом над почуваннями, не схоче взяти такого відшкодування. Та на нашу думку: цього франка таки треба взяти, ствердити юридичним актом у присутности свідків, що він є саме тою, а не іншою монетою, одержаною як відшкодування в такім-то процесі і цю монету разом з документом передати в один з українських музеїв, що зрозуміє його вартість.

— **Осінна погода.** З німецької преси довідуємось, що в усій Европі настала цими днями лагідна осінна погода під впливом південно-західної морської течії. У західних краях тепло доходило до 20 ст. Ц., у Відні до 19-и, а в Німеччині при гострих вітрах навіть до 25 Ц. Заповідають, що гарна погода ще вдержиться в найблищих днях. Після кількох студених днів, що заповідали дощі та бурі це справжня несподіванка.

— **Комірне в листопаді** лишається таке саме як у попереднім місяці.

— **Темна хроніка.** Напад на жовніра Безкоровайного на Замарстинівських полях видуманий ним самим. Цей син Марса вже сидів 2 роки за дезертирство і тепер теж має дещо на совісти. — Арештовані дві акушерки за недозволену поміч жінкам, що хотіли позбутись нащадків; одна з їх клієнток померла від такої помочі. — У лісі біля Волі Комарівської найшли застріленого жида, мабуть випадково гайовим. У Грабівці біля Березова два парубки на весіллю побили третього Бодала на смерть.

— **Морфій у Львові.** Львів починає ставати великим містом: продажа наркотиків поширюється разом із пристрастю до них. Поліція відкрила дві централі, де роблено „сеанси" морфієм: при вул. Шумлянських 6 і при вул. Львівських дітей 5. В обох місцях найшли легкі дами, що пробували зробити собі життя ще лекшим, упиваючись небезпечним наркотиком. Діставали вони морфій в аптиці на фальшиві рецепти, які фабрикували спеціялісти від лікарського невиразного почерку.

— **Краде, хто може...** Гарним дозорцем вязниці в Коломиї був якийсь Весоловський, що мав помічника Драгана. Вони так заразились своїми вихованцями, що самі почали красти і крали предмети із судового депозиту: матерії, дорогоцінности, тощо. За це дістали 6 літ і 4 роки вязниці і може дістануть кращих дозорців. — У магістраті в Кросні завідуючий фондом безробітних Древінський рішив, що найбільша підмога потрібна йому самому, взяв скільки міг і поїхав у світ шукати долі. — В ярославськім повіті в Башні Долішній арендатори горальні затаювали перед скарбовою контролею скількість виробленого спірта на протязі трьох літ. — 4 парубків із села Добрин засудив львівський суд по кілька місяців вязниці за більшу скількість крадіжей.

— **Похід на українське шкільництво.** Пишуть нам з Калуша: Польонізаційні методи в шкільництві, започатковані Грабським, не минули й калуського повіту. Хоча в свойому часі зі всіх майже місцевостей повіту вплинули декларації за українською мовою навчання, то все таки школи, передтим українські, попереміновано всюди на утраквістичні, а то й чисто польські. Дійшло до того, що тепер в повіті животіє ледви кілька українських шкіл, а було їх колись дуже богато, бо повіт щодо проценту українського населення рахується одним з перших в Галичині. Одначе й ці недобитки сіллю в оці вшехпольської мафії, котра повела на них останніми днями енергічний наступ. Ото ні звідси ні звідти громада Перевозець, Майдан, Кадобна і Долпотів одержують від шкільного інспектора повідомлення з 15. вересня 1927 р., що львівська кураторія, замісць дотеперішньої української мови, впровадила в школах „повшехних" тих місцевостей навчання двоязичне (читай польське), бо, мовляв, 20 родичів дуже собі того бажало. Це останнє, розуміється, неправда, бо у всіх тих селах, виімково чисто українських, разом не найдеться і 10 управнених людей, котрі бажалиб для своїх дітей інакшої мови навчання, як української. Найцікавіше одначе з Кадобною. В тому селі ще торік кураторія ввела була сакраментальний „виклад двуєнзични", тому, що буцімто було 20 польських декляраций. А тимчасом міністерство освіти на рекурс громадян, касуючи те зарядження, написало чорне на білім, що декляраций таких було менше як 20! Тепер знову введено в Кадобні утраквізм. Котра отже влада рахувала фальшиво? Всі три громади й тепер внесли в законнім речинці відклики до міністерства на повище безправство. Побачимо, що з тими відкликами зробить мін. Добруцький.

— **Проти української кооперативи.** Пишуть нам: В дні 8. жовтня ц. р. відбулася в Сколім цікава розправа. А саме: жидівські крамарі з Корчина (а є їх аж шість!) внесли скаргу до суду на студ. Корчинського Івана за те, що він в селі агітує проти жидівських крамарів. Закидують йому теж, що в місяці квітні ц. р. перед Великодними Святами мав розписати й розліпити великі афіші, в яких взивав своїх громадян, щоби не йшли до жидів купувати святочних товарів, лише до своєї власної кооперативи, а також і це, що як член управи кооперативи приказав знизити ціни товарів до тої міри, що жиди не могли з кооперативою конкурувати. Це все послужило жидам за притоку заскаржити студ. Корчинського до суду за „nawoływanie do wyłamywania się [illegible]" а також за „недозволену несовісну конкуренцію". Розправу відрочено, бо не явилися всі свідки. Про її вислід напишемо.

— **Катастрофи й нещастя.** Підчас копаного мяча в Річмонді (стейт Вірґінія) завалилась трибуна з публикою; двох убитих, 100 ранених. — На лінії Сараєво-Мостар упав поїзд із моста, що провалився з висоти 50 м.; 260 жертв. — У Каліші розгонове колесо від нового мотору розлетілось із такою силою, що знищило стіни сусідніх домів. — Біля Ловіча, варшавський поїзд зударився з другим; 10 вагонів розбитих, 12 залізничників ранених. — Підчас маневрів арґентинської армії від вибуху гармати вбитих 3 офіцирів і 4 жовнірів.

— **Летуни.** З Бордо відлетів апарат з летуном і механіком до Лізбони, де його передадуть міс Рут Ельдер і капіт. Гельдемановї, які мають намір вернутись до Парижа літаком. Летунка Ельдер виснажена своїми воздушними пригодами буде кілька днів відпочивати.

— **Смерть фільософа.** У Будапешті помер проф. унів. і член Академії Наук Бернард Александер у 78 р. життя. Він був одним з найчільніших представників мадярського умового руху. Кілька поколінь мадярських фільософів виховувались під його проводом. Александер переклав Канта, Шопенгауера, Спінозу, Дідерота і причинився до поширення на Мадярщині Шекспіра.

— **Літературний куток.** Франція, а радше: любимці театру пригадали світові 100-ліття уродин одного з найпопулярніших французьких критиків своєї доби: Франціска Сарсея. Варт про нього згадати не тому, що він носив колись гордий титул „князя критики" і був від 1860 до 1900 р. паризьким папою у наймогутнішій ділянці літератури. Сарсей був фанатиком театру; роками проводив він кожний вечір на кріслі рецензента, складаючи вночі на ранок свій

[illegible]фесійний фейлєтон. Фейлєтон Сар[illegible] має своєрідну фільософію і завдяки [illegible] замітний вплив. Він боронив пере[illegible] смаку публики і доказував дов[illegible] роками, що „театр це є змальова[illegible] на сцені акцій живих і діяльних лю[illegible] з ясною метою, щоби на протязі я[illegible] 3-ох годин задержати в чотирьох [illegible] кількасот глядачів і то так, що[illegible] з них не мав бажання рані[illegible] відійти до хати. Одним словом: те[illegible] має за завдання в першій мірі бути [illegible] складеною історією, а всі засоби [illegible] цього: ідеї, мораль, тенденція мо[illegible] бути хіба підрядним додатком. На [illegible] простому принципі Сарсей збу[illegible] свій авторитет, що тривав 40 літ. [illegible] найвищим критерієм був осуд пу[illegible], яку він піддержував в її звич[illegible] і пересудах. Він завважив чимало на [illegible] франц. театру, в якому 90 прц. [illegible] є писаних з думкою про смак публи[illegible] і сценічний успіх. А проте збірник [illegible] Сарсея „40 літ театру" є до нині [illegible] цінним джерелом до історії франц. [illegible] і такою самою цікавою та лег[illegible] книжкою як песи, які він хвалив.

— **Рекорди.** У місті Роджерстови в Ан[illegible] подружа пара Віліс має 26 дітей, усі [illegible]; 27-е вмерло. — На ню-йорській [illegible] ціна „крісла" зросла тепер до [illegible]000 дол., 10 літ тому найбільшою ці[illegible] на місце було 100.000 дол. Не є ви[illegible], що ця ціна ще зросте, зва[illegible], що денно продається там [illegible] акцій; є на чім заробити! — [illegible] Льондоні в салях мін-ства гігієни по[illegible] шахові змагання, в яких бере у[illegible] 1040 грачів; змагається товарист[illegible] урядовців із союзом шахістів півд. Англії. Є це найчисленніші досі шахові змагання в світі. — Проф. електротех[illegible] в Массачузетськім технич. інституті [illegible] Бем винайшов електричну машину, [illegible] переводить найскладніші підрахун[illegible] в кількох хвилинах на що, каже ви[illegible], треба було людині... роки пра[illegible]. — Найбільший рекорд щодо скількос[illegible] кабаретів здобуло місто Шанхгай, [illegible] на 2 міл. мешканців має більше ве[illegible] льокалів, ніж Льондон, Ню-Йорк, [illegible] і Берлін... усі разом. Іншими сло[illegible]: ціле місто один великий кабарет, [illegible] співів, танців, гомону, кривавих [illegible]. У більшости з них атракці[illegible] є російські „циганські" куплети та [illegible].

— **Світова всячина.** У Гайдельбергу [illegible] міжнародній конгрес умовних [illegible]; італійський держ. секре[illegible] проф. Бордеро виголосив франц. [illegible] в честь... Муссолінія. — 5-го [illegible] відкриють у Будапешті па[illegible] герові визволення Кошутові; [illegible] представники всіх країн, де [illegible] жив як еміграет. — Конфлікт [illegible] копальнях Німеччини полаго[illegible] підвишкою плати на 11,5 прц.— [illegible] уряд проголосив державни[illegible] святами 7. та 8. листопада, в яких [illegible] буде заборонена. — Бувш. англ. [illegible] Мекдонелд покидає робітничу [illegible]. — Муссоліні заводить в Італії [illegible] обезпечення від чахотки; із [illegible] фондів вибудує санаторію для [illegible]. — Небавком почнуться перервані [illegible] переговори про Танжер між Еспа[illegible] і Францією. — Радянським послом [illegible] призначена пані Коллонтай, пе[illegible] із Мексику; вона славиться [illegible], багатими одягами і пише повіс[illegible]. — У Пожореваці (Югославія) трьох [illegible] пробувало висадити в воздух [illegible] пороху і втікли. — На море спу[illegible] новий англ. кружляк „Девоншір", [illegible] із морської програми з... 1925 р.; [illegible] 186 міліметрові гармати. — У Льон[illegible] пробуватимуть велеканський мо[illegible] (47 метрів) з мотором 2000 кін[illegible] сил.

— **З кіна.** У кіні „Фатаморгана" „Са[illegible] в шовках" прегарна сензаційна [illegible]. — В „Аполльо" „Пошлюбна [illegible]". — У „Лев" „Острів засуджених".

— **Заходом Українського Правничого Товариства** відбудеться в понеділок, дня [illegible] жовтня о год. 6 вечером в салі Бесі[illegible] виклад Вп. прокуратора Гриневець[illegible] п. з. „**Нове польське пресове пра[illegible]**" (Розпорядок президента Річипоспо[illegible] з 10. травня 1927. Дн.Зак. ч. 45. поз. [illegible]. Гостям раді.

— **Виклад Миколи Голубця.** В неділю, [illegible] 30-го жовтня ц. р. відбудеться в са[illegible] Академічного Дому при вул. Супін[illegible] 21, в год. 6. веч. виклад відомого [illegible] мистецтва, що займається спе[illegible] історією Львова, п. Миколи Го[illegible] на тему: „Слідами Хмельниць[illegible] во Львові".

— **Наша кооперативна торговля** поши[illegible] стан посідання у Львові. З [illegible] 1. листопада відчиняє „МАСЛОСО[illegible]" дальші свої склепи у Львові, а то [illegible] вул. [illegible] 49 та при Жов[illegible] 11 [illegible] існуючих вже склепів

в Ринку 10, при вул. Сапіги 21 і Костюшка 1 а. Українське громадянство мало вже змогу переконатися о першорядній якости і здоровельности молочних продуктів, передовсім неврівнаного десерового масла „Маслосоюзу". Ми переконані, що всі, а з окрема мешканці з найблищої околиці повитають цю відомість та вигоду і будуть надальше купувати весь набіл тільки в „Маслосоюзі"!

Відкритий лист.

З приводу заяви Президії Головної Управи „Рідної Школи„ поміщеної в „Ділі„ ч. 231 дня 16. Х. цього року відносно подій звязаних з обсадою директури в дівочій учительській семинарії і гімназії у Львові.

До сьогодні дотеперішні учительські збори обох заведень не виступали в часописях з відповідю на обидливі статті, в котрих заатаковано нас учителів у спосіб, який піддаємо під осуд громадянства — ані на визов, кинений нам у невідповідній формі п. А. Крушельницьким в отвертому листі з дня 7. жовтня ц. р. у „Новому Часі„ ч. 112, щоби не підривати поваги „Рідної Школи„ зайвою часописною полемікою.

Одначе вияснення теперішньої Президії Головної Управи, поміщене в „Ділі„ ч. 231 з дня 16 жовтня с. р., вибілює давні і нові вчинки п. А. Крушельницького коштом неназваних „некарних чинників„, до яких все громадянство з огляду на нашу мовчанку могло би зачислити і нас учителів. Це саме не є „зліквідуванням непорозуміння„ — а навпаки змушує нас сьогодні забрати голос і заявити, що слідує:

Ми виступили проти п. Кр. яко директора обох заведень явно в письмі до Головної Управи за підписами своїх 21 членів — а всі інші закиди отверто піднесли наші відпоручники двічі на засіданнях Президії та Головної Управи. Такі самі закиди устами ріжних бесідників піднесено на зборах родичів у приявї цілої теперішньої Президії Головної Управи в малій салі Т-ва Лисенка і на тих же зборах родичів Президія мала нагоду переконатися, що відомих подій не спричинили „некарні чинники„.

Чи отже є це „споневажуванням зпоза плота„, а ми „трусливими клеветниками„, як то хоче назвати п. Крушельницький в свойому листі?!

Про „визначну фахову кваліфікацію„ і „громадянську карність„ п. Крушельницького (як кажеться в заяві Президії Г. У.) дала Головна Управа сама свідоцтво минулого року в „Ділі„ ч. 191. з дня 31. серпня 1926 р., звільняючи його з усіх шкіл Р. Ш. з приводу його некарности, що і стверджує Президія в своїй останній заяві.

А що п. Кр. ставив свою особу на становищі директора вище від добра обох відданих йому заведень, то доказом на те дуже шкідливе і незгідне з приписами розвязання ним двох шкіл та розписання нових вписів.

Вкінці заявляємо, що кермуючися добром „Рідної Школи„, ніякої дальшої часописної полеміки в цій справі вести не будемо. Пан Крушельницький знає, якою дорогою може доходити поза часописями своїх евентуальних претенсій.

Головну Управу Р. Ш. просимо зарядити винних покарати.

гости винних покарати

У Львові, дня 22. жовтня 1927.

А. Андрухович, Д-р Б. Барвінський, К. Гладилович, Іл. Гриневецький, В. Завадська, М. Зарицький, С. Кандякова, В. Козак, о. О Горчинський, М. Ластовецький, о. д-р Я. Левицький, о. Д. Лопатинський, д-р Т. Надрага, Ст. Пашкевичівна, В. Радзикевич, Міл. Рудницька, Ю. Рудницький, В. Тиховський, Л. Турчин, М. Федусевич, Е. Храплива, Ст. Шмігельська, І. Чучман.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Просимо Вас не відмовити помістити у Вашому шановному часописі слідуючого листа:

В 47-му числі париського комуністичного тижневика в українській мові „Українські Вісти" з дня 24. IX. п. р. надруковано на першій сторінці світлину слідуючого „документу":

Париж, 8. липня 1927 р.

Міністрові У. Н. Р. В. Сальському.

Згідно рішення Пана Заступника Голови Директорії і Головного Отамана Військ У. Н. Р. доручається Вам дати наказ Начальнику Генштабу армії У. Н. Р. Пану Ген. Безручкові, щоби цей з нагоди приїзду до Варшави представника англійського Генштабу пана майора ЛЛойда, потрібні інформації по організації армії та проєкти дав до його відома. Що до характера цих інформацій, які мається передати пану майору Ллойду, залишається за Вами і Начальником Генерального Штаба вільна рука. Міністр Закордонних Справ У. Н. Р. І. Токаржевський-Карашевич. Печатка: Міністерство Закордонних Справ У. Н. Р. *Bureau du Ministre d' affaires etrangeres de la Republique Democratique de l' Ukraine.*

„Документ" писано на машинці, лише підпис рукою. Внизу під пим документом замітка: „Матеріяли до суду. В цьому числі ми знову подаємо фотографію нового документа, що також свідчить про зрадницьку діяльність петлюрівців. Але найкращій доказ того — це повна мовчанка так званого уряду У. Н. Р. і його представників і те, що щось довго тягнеться обміркування справи притягнення до суду хоч нас, хоч будь якої з тих часописів, які передрукували від нас документи. А поруч надруковано французький переклад „документу".

Заявляємо, що ніколи такого листа ми не отримували та категорично твердимо, що ніхто не давав кому-будь доручення такий лист вислати і такого листа не було вислано.

Надрукований „документ" є невдалим фальсифікатом, на доказ чого наводимо слідуюче:

1) Пан Токаржевський-Карашевич ніколи не мав титулу Міністра Закордонних Справ У. Н. Р., а був товаришом міністра і керуючим Міністерством Закордонних Справ, яким перестав бути фактично і формально з весни 1924 р.; титул останнього (кілька років) Міністра Закордонних Справ належить цілком іншій особі.

2) Ген. М. Безручко взагалі ніколи не був і навіть тимчасово не виконував обовязків Начальника Генерального Штабу армії У. Н. Р.; цей титул належить теж іншій особі.

3) Редакція листа („доручається Вам дати наказ") цілковито не відповідає загально прийнятим формам взаємин між Міністрами Уряду У. Н. Р. і мабуть ніде в світі.

Через недостачу місця не приходиться вказувати на безліч дрібних недоретностей — доказів невдалого сфальшування „документа" як: блянк Бюра Міністра Закордонних Справ, замісць звичайного блянку; титулування іт.д. і т.д.

По суті: ані ген. Сальський, ані ген. Безручко, ані — категорично твердимо — інший старшина бувшої армії У. Н. Р. про приїзд до Варшави якогобудь старшини англійського Генерального Штабу не знали, на очі його не бачили, ніяких інформацій йому не давали і не мали давати.

Вищенаведений „документ" в „Українських Вістях" не перший і не останній, всі вони подібного характеру й однакової вартости. Ця систематична ганебна робота має ціллю скомпромітувати в очах незоріентованих чужинців, діячів української політичної еміграції, виставляючи їх як людей несолідних і недискретних.

Ми цим спростованням обмежуємося і не будемо відповідати на всякі дальші інсинуації, хочби тому, що для цього треба булоб утримувати цілу пресу. Подавати до суду фальшівників теж не будемо, бо ледви чи хто з шануючих себе людей це зробив би: забагато чести для таких панів. А що вони весь час намагаються щось вигадувати про людей вірних ідеї Української Національної Державности, то це зайвий доказ на те, що ця велика свята ідея зганяє сон з очей окупантів України і не дає їм спокою.

Дякуємо Вам, Високоповажаний Пане Редакторе наперед за видрукування цього листа і одночасно просимо інші газети передрукувати його.

Прийміть Пане Редакторе вислови високої пошани

В. Сальський, М. Безручко.

12. жовтня 1927.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Зі спорту.

„УССК"—„Беркут" 4:2 (2:0)

Якби хто сказав, що наш спорт не розвивається щораз краще, то саме ці змагання заперечилиб цьому. Львівські студенти гостили в себе студентську дружину перемиського „Беркута". Змагання виказали, що українські студенти не тільки вміють розвязувати ріжні наукові комбінації, але вміють також переводити варіянти ріжних мячевих комбінацій на зеленій мураві. Словом: недільні змагання виказали, що праця голови УССК. і його членів не йде на марне.

Молодій дружині бракує ще солідного тренінгу, щоб могла бути небезпечною. Крім техніки мусить навчитись і тактики, щоб могла цифрово виказати свою перевагу. УССК., вдоволившись 4 голями, цілком знехтував собі противника і вже потім бавився безцільно. В нападі УССК. правий крайник Жук виробляв своїми центрами дуже небезпечні ситуації перед воротами „Беркута". Ціла трійка нападу грішила трошки незігранністю, хоч індивідуально всі вдоволили, а Сіяк, Петрів та Любчак заслужили собі на признання. В помочі найлучшим був Дицьо, який усе влучно паралїжував ворожі напади. Оба крайні Рак та Кордуба секундували йому з успіхом. Оборона (Холодний-Дахнавський в-аз із Жарським на воротах) певна.

В гостях подобався воротар, оборона та лучник. Поміч грала більш дефензивно і то все купою. Лівий помічник завинив невдачу „Беркута" тим, що не обставляв добре диспонованого Жука. Напад „Беркута" незіграний як слід і не знав просто, що має робити з мячем. Зарізався довгими подаваннями та „бомбами" — в противенстві до короткої, приземної, більше доцільної гри УССК.

Суддював добре п. Верхола. Публики було, на жаль, мало, неначеб бойкотувала молодий студентський спорт. А шкода! Молоді студенти виказали велику амбіцію і направду варто було прийти й подивляти гарну гру будучих інжинірів, лікарів, професорів і т. д. Лиш численною присутністю на наших спортових змаганнях ми зможемо викликати більший запал і охоту до праці у наших спортовців.

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ, БРОШУРИ.

Катерина Чертенко-Костецька: **Дівчина Віра і инші казки.** Ілюстрації проф. П. Видинівського. Чернівці. В-во „Весна“ ст. 78.

Das internationale Musikfest Prag 1924. Eine Sammlung von Studien und Aufsätzen. Praha 120.

П. Холодний і Др. М. Музика: **Досліди над реакціями стабільного кольоїду срібла з електролітами.** Ст. 12.

ЖУРНАЛИ:

Рідна Школа ч. 3. вересень. Зміст: Не руйнуймо своєї будівлі! С. Сірополко: Боротьба за рідну школу на В. Україні за час деникінців. Л. Ясінчук: В чому вага „Рідної Школи“. О. П.: Всенародне шкільництво в р. 1926/7. К. Малицька: Свято книжки. Хай відгукнуться молоді серця. І. Ц.: Новий наступ. З життя Товариства. Комунікати.

Червона Калина. Львів, жовтень. Одноднівка з нагоди Місяця Книжки. Зміст: Р. Купчинський: На свято книжки. М. Гаврущинський: На місяць книжки. В. Кучабський: Українська книжка. М. Матчак: Закладаймо українські книгарні. Леле: Як продавати книжку. Видання „Червоної Калини“.

Український Філятеліст, місячник. Відень, вересень.

Молоде Життя, часопис українського Пласту, ч. 7.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Відозви й комунікати.

До громадянства і студенства Волині!

Виділ „Товариства Прихильників Освіти“ у Львові подає до відома П. Т. українського громадянства та студенства Волині, що волинський воєвідський уряд рескриптом з дня 8. жовтня 1927 ч. 16784. Адм. дав дозвіл на переведення збірки на допомогу студенству в цілому волинському воєвідстві в часі від 1-го до 30. листопада ц. р. Збирати дозволено жертви в готівці й натураліях. (Збірки у воєвідствах: львівському, станиславівському і тернопільському відбулись в місяці вересні ц. р.).

Умови збірки: 1. Особи, що мають переводити збірку, мусять мати поіменні легітимації зі знимкою збірщика, потверджені місцевими адміністраційними властями першої інстанції. 2. Кожна особа, що буде переводити збірку, має мати листу з порядковим числом і з печаткою Товариства.

Діяльність „Товариства Прихильників Освіти“, розтягається, згідно з затвердженим статутом, на цілу територію польської держави. Товариство поклало собі отже за ціль: допомогти всьому українському студенству. Збірка з Волині буде призначена в першій мірі для українського студенства Волині, тому Виділ Товариства звертається з горячим зазивом до українського громадянства цих земель використати якнайкраще час призначений для збірки, щоб Товариство могло справді прийти з поміччю якнайбільшій скількости потребуючого студенства.

Просимо якнайскорше засновувати на місцях повітові й місцеві збіркові комітети і зголошуватися в канцелярії Товариства, Львів, вул. Супінського ч. 21 за інструкціями й лістами. Урядові години канцелярії Товариства для сторін що-дня, крім неділь і свят, від год. 14.—15.

За „Товариство Прихильників Освіти“ у Львові:

Волод. Децикевич, голова. *Д-р Л. Макарушка*, секретар.

Вистава української книжки і преси в Станиславові.

Вистава української книжки і преси, яку уладжує Філія „Просвіти“ в днях від 1. до 7. листопада ц. р., заповідається дуже гарно. До цього часу зголосилися майже всі галицькі видавництва й українські видавництва в Чехословаччині, Австрії та Німеччині. Крім цього Нарком Освіти Рад. України замовив телеграфічно місце для видавництв Рад. України і коли не зайдуть які непередбачені перепони в самому транспорті книжок, то саме цей відділ буде дійсною атракцією вистави, яка в цьому випадку буде мати не краєвий, а всеукраїнський характер. Виставу заінавгурує „Свято Книжки“, яке відбудеться в салі „Сокола“ дня 30. жовтня в год. 3. попол. В програму свята входить між ін. реферат про книжку голови Т-ва „Просвіта“ у Львові, проф. Мих. Галущинського. Відкриття вистави відбудеться дня 1. XI. ц. р. в усіх салях Т-ва „Бесіда“ при вул. Голуховського ч. 20.

Комітет вистави, бажаючи дати якнайповніший огляд нашої книжкової продукції, звертається оцим до тих видавництв, які ще до нього часу не зголосили своєї участи у виставі, щоб не зволікали з остаточним зголошенням, евент. надісланням експонатів.

Комітет вистави звертається рівночасно до ПТ. громадянства, управ шкіл та всіх культурно-освітних товариств, щоби взяли громадну участь у „Святі Книжки“ й самій виставі.

За Виставовий Комітет:
Н. Лепкий. *М. Кушнір.*

ОПОВІСТКИ.

Позір! Співаки! Наук.-забавовий Кружок Т-ва „Зоря“ у Львові подає до відома, що від дня 17. X. 1927 відновлено мужеський хор. Просимо усіх бувших, охочих членів-співаків зголошуватися. — Рівнож подається до загального відома, що від дня 1. XI. ц. р. розпочинається курс танців. Вписи на танці приймається, що-дня в Товаристві „Зоря“ від год. 7—9 вечером. — *Виділ Наук.-забав. Кружка.* 824 2-2

Не маючи змоги всім Вп. Добродіям зложити особисто подяки за їх память і виявлені мені бажання з приводу 50-літньої річниці мого священства дня 21. X. 1927 складаю отсим загальну подяку і сердечне Спаси Біг всім! жертвуючи на Рідну Школу 20 зол. *о. Іван Щуровський*, Стинява нижна. 826 1—1

Свято ощадности У Львові. Справа ощадности, довго обмірковувана й основно та всебічно приготована, переходить із сфери плянів і намірів у реальне діло. Вже уконституувалася Центральна Краєва Управа кооперативи „Ощадність“, а останніми днями й повітова (окружна) управа для міста Львова. Спільними заходами кооперативи „Ощадність“ і виділу філії „Просвіти“ ім. Шевченка відбудеться у Львові дня 30-го жовтня ц. р. в год. 12-ій свято ощадности з таким порядком: Святочне відкриття — голова дотичного Товариства, 2) Реферат про ощадність — відпоручник Центральної Управи кооперативи „Ощадність“, 3) Рефират про організацію щадничих збірниць на місцях та їх ведення — відпоручник Центробанку, 4) Вибір членів для ведення місцевої збірниці, 5) Переведення збірки на місці. Згадане свято відбудеться в цілому Львові в таких льокалях: 1) чит. „Просвіти“ на Личаківській дільниці при вул. Крупярській (референти Вп. о. Галянт і дир. Чума), 2) на Городецькій дільниці при площі Юра ч. 5 (реф. д-р Гірняк і дир. Левицький Микола), 3) на Левандівці (реф. Петрик і Коропь), 4) при вул. Жовківській ч. 62 (реф. дир. Пшепюрський і Галярович), 5) в Академічнім Домі при вул. Супінського ч. 21 (реф. п. Боднарович і Чура), 6) в Міщанському Брацтві при вул. Руській ч. 3 (реф. д-р Михайло Волошин і дир. Саєвич), 7) в „Зорі“ при вул. Вірменській ч. 25 (реф. д-р Корчинський і Лазовський), 8) на Клепарові (реф. о. Яценків і проф. Березовський), 9) в салях Тов-а „Бесіда“ в Народньому Домі (реф. през. Левицький і Кисілевський). До участи в святі ощадности запрошуємо все українське громадянство. Не повинно на ньому забракнути ні одної людини, яка думає і дбає про добро своєї родини, свойого народу! Всечесніші отці пароxи зволять повідомити після Служби Божої всіх зібраних в церкві про свято ощадности і заохотити їх взяти участь в ньому. Вичислені панове референти на випадок потреби повинні звернутися за потрібними інформаціями до п. Лазовського в Центробанку (Ринок ч. 10.). — *Виділ філії „Просвіти“ ім. Шевченка. Управа повітової кооперативи „Ощадність“ на Львів-місто.*

Набування соли для худоби. Канцелярія Товариства „Сільський Господар“ повідомляє: Недавня повінь наробила необчислимих шкід не лише тим, що забрала пашу для худоби з піль і стоділ, але також тим, що значна частина й тої паші, яка зберіглася, втратила свою вартість. Такою пашою кормити нездорово, а можна поправити її додатком пашної соли. Околиці, знищені повінню, можуть закупити пашну сіль для худоби по зниженій ціні, а саме по 15 зол. за 1.000 кг. на місці в копальні. Достава залізницею до місць, знищених повеню, є безплатна. Сіль можуть закупляти господарсько-торговельні організації, але не менше як цілий вагон (10.000 кг.). Замовлення, потверджені місцевим старостом, належить висилати на адресу: *„Biuro sprzedaży soli“, Warszawa, ul. Moniuszki 3.* На ту саму адресу треба звертатися також за всіми поясненнями щодо замовлень та платности. З огляду на корсні умови набуття соли, як також улекшення скормлення не цілком доброї паші філії „Сільського Господаря“, Повітові Союзи Кооператив, а також і самі кооперативи повинні зробити негайно замовлення, щоби в цей спосіб улекшити місцевому населенню передержання худоби через зиму на останках знищеної паші.

До українських філятелістів! Дня 23. жовтня 1927 р. відбулися в салі Музею Н. Т. ім. Шевченка у Львові ширші сходини збирачів-українців. На цих сходинах порішено заснувати „Український Філятелійний Клюб“, що обєднював би не лише збирачів-українців у межах Польщі, але також за кордоном. До Клюбу цього можуть належати й чужинці. На цих сходинах п. Корчинський Іван перечитав присутнім свій проєкт статуту, який з деякими змінами принято й на днях його відішлеться до воєвідства для затвердження. Вибрано теж тимчасовий виділ у такому складі: радн. Гладилович, Корчинський Іван, Войчак М. і Микитович О. Виділ цей має занятися підготовчими працями біля скликання І. основательних зборів, а також краєвого зїзду збирачів-українців. — Клюб українських збирачів заснований! Обовязком кожного збирача українця вписатися в члени цього клюбу. Вступайте всі негайно! Крайній час, щоб українські збирачі зорганізувалися у своЙому клюбі та увійшли в обмінні звязки із закордонними клюбами. Вписове виносить 1 зол. місячна вкладка 50 сот. У всяких справах звертатися на адресу: Корчинський Іван, Львів, Супінського 21. (На відповідь долучувати поштову марку). Сходини відбуватимуться що тижня. Найближчі сходини: в неділю 30. X. в год. 10. рано в салі Бесіди (Рутовського 22).— *Виділ.*

Подяка.

Вп. д-ру Степанові Шухевичеві, адвокатові у Львові за незвичайно успішну й повну посвяти оборону моєї особи в останньому краківському процесі складаю цею дорогою подяку.

828 *Василь Костинюк.*

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.